

Головіна Ольга Олегівна,
аспірант відділу докторантури
та ад'юнктури Національної академії
внутрішніх справ

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ЯК ОБ'ЄКТ ДЕРЖАВНОЇ ЗРАДИ

Ключовим елементом функціонування держави, що забезпечує належний розвиток та свободу реалізації національних інтересів, є національна безпека. Тому концепція державної політики у сфері національної безпеки України, за переконаннями В.В. Лобка, повинна характеризуватися комплексним характером і охоплювати координацію зовнішніх та внутрішніх складових елементів економічної, соціальної, екологічної, науково-технологічної, культурної, воєнної, інформаційної політики держави [1, с. 73]. Національна безпека України, що реалізується у захищеності життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, не може існувати без їх дотримання і забезпечення. Тому слід погодитися з переконаннями М.С. Туркота, що військова безпека є складовою частиною національної безпеки [2, с. 36].

Загальні засади основ національної безпеки України регулюються лише законами України. Так, Законом України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 р. визначаються основи та принципи національної безпеки і оборони, цілі та основні засади державної політики, що гарантують суспільству і кожному громадянину захист від загроз, визначаються та розмежовуються повноваження державних органів у сферах національної безпеки і оборони, формуються основи для інтеграції політики та процедур органів державної влади, інших державних органів, функції яких стосуються національної безпеки і оборони, сил безпеки і сил оборони, визначаються особливості системи командування, контролю та координації операцій сил безпеки і сил оборони, запроваджуються всеосяжні підходи до планування у сферах національної безпеки і оборони [3].

Згідно з нормами вказаного Закону, національна безпека – це захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз (п. 9 ч. 1 ст. 1 Закону) [3]. В науковій літературі національна безпека розглядається, в основному, як стан

захищеності особи, суспільства і держави від внутрішніх і зовнішніх загроз; як та, одна з найважливіших, умов, за якої забезпечується життєдіяльність особи, суспільства і держави; захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави [4, с. 27].

Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 р. визначає, що державна безпека – це захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності і демократичного конституційного ладу та інших життєво важливих національних інтересів від реальних і потенційних загроз невоєнного характеру (п. 4 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про національну безпеку України») [3]. Цим же Законом визначено, що воєнна безпека характеризується, в першу чергу, захищеністю державного суверенітету, територіальної цілісності і демократичного конституційного ладу та інших життєво важливих національних інтересів від воєнних загроз (п. 2 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про національну безпеку України») [3].

Інформаційна безпека України, згідно з положеннями Стратегії інформаційної безпеки – є складовою частиною національної безпеки України, це той стан захищеності державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу, інших життєво важливих інтересів людини, суспільства і держави, за якого належним чином забезпечуються конституційні права і свободи людини на збирання, зберігання, використання та поширення інформації, доступ до достовірної та об'єктивної інформації, існує ефективна система захисту і протидії нанесенню шкоди через поширення негативних інформаційних впливів, у тому числі скоординоване поширення недостовірної інформації, деструктивної пропаганди, інших інформаційних операцій, несанкціоноване розповсюдження, використання й порушення цілісності інформації з обмеженим доступом [6]. Таким чином, одним із елементів інформаційної безпеки є стан захищеності демократичного ладу, що сприяє забезпеченню конституційних прав і свобод людини.

У теорії кримінального права під військовою безпекою держави розуміють стан захищеності країни від збройної агресії [7, с. 8], при чому шкоду військовій безпеці держави може бути завдано не лише зовнішніми, але й внутрішніми військовими загрозами. Тому більш повним, на нашу думку є розуміння військової безпеки держави як стану захищеності країни від зовнішніх та внутрішніх загроз, обов'язок щодо протидії яким покладений на військові формування України [2, с. 36].

У загальному вигляді національні інтереси України – це усвідомлені суспільством і виражені в Конституції України та інших нормативно-правових актах конституційного рівня у вигляді програмних цільових настанов життєво важливі потреби існування та розвитку природи, людини, соціальної групи, суспільства, держави [8, с. 136].

Таким чином, національна безпека є основним пріоритетом у здійсненні функцій держави.

Список використаних джерел

1. Лобко В.В. Теоретико-методологічні основи правового забезпечення національної безпеки в Україні. *Молодий вчений*. 2022, № 11 (111). С. 72–75.

2. Туркот М.С. Кримінальна відповідальність за зловживання військовою службовою особою владою або службовим становищем : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Харків, 2007. 201 с.

3. Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 р. : URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.

4. Антонов В.О. Конституційно-правові засади національної безпеки України : монографія. Київ : ТАЛКОМ, 2017. 576 с.

5. Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 р. : URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.

6. Указ Президента України №685/2021 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України» від 15 жовтня 2021 року «Про Стратегію інформаційної безпеки» : URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6852021-41069>.

7. Панов М.І., Касинюк В.І., Харитонов С.О. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини). Харків: «Харків юридичний», 2006. 172 с.

8. Харун О.А., Рожок Т.В. Національні інтереси в забезпеченні національної безпеки України. *Економіка і суспільство*. 2017. № 13. С. 134–137.